

Bezpečnost práce a ochrana zdraví při těžbě dřeva ručním dřevorubeckým nářadím

Přehled zásad bezpečnosti práce

1. Při ostření na brusu i bruskách chráníme oči ochrannými brýlemi.
2. Při přenášení a dopravě nářadí chráníme ostří chrániči (ze dřeva, kůže, pryže nebo z plastické hmoty). Pilník musí mít nasazenou rukojeť.
3. Potahovací brousek držíme v prstech tak, abychom se při krouživém pohybu nezranili o ostří broušeného nástroje.
4. Při dopravě na pracoviště se nářadí nesmí přepravovat spolu s pracovníky v jednom prostoru. Při přenášení nářadí musíme dodržovat rozestupy, abychom se při uklouznutí nebo klopýtnutí nezranili.
5. Je zakázáno poškozené nářadí (prasklé toporo, klíny s otřepy apod.).
6. Pracovat musíme v přilbě a s dalšími předepsanými ochrannými pomůckami.
7. Před kácením upravíme okolí kmene tak, aby nebyla ohrožena bezpečnost pracujících.
8. Je zakázáno kácet přes překážky.
9. Je zakázáno kácet stromy o průměru 15 cm a více bez záseku.

10. Žádný strom (zvláště nahnílý nebo nakloněný) nesmíme kácet bez současného klínování nebo přetlačování do směru pádu.
11. Za silného větru a bouřky nesmíme kácet. Kácet se nesmí ani za šera nebo za mlhy, kdy viditelnost klesne na vzdálenost menší, než jsou dvě délky kácených stromů.
12. Nesmíme kácet za silného deště, vánice i za zvláště silných mrazů.
13. Je-li kácením ohrožen provoz na cestách, musí být na ohrožených úsecích postaveny hlídky nebo dána výstražná znamení.
14. Při odvětvování musí stát odvětvovač pevně na obou nohách. Nesmí si při práci stoupat na kmen, na větve nebo na kluzké kameny.
15. Současné odvětvování jednoho stromu více pracovníky je zakázáno.
16. Seky sekerou se nesmějí vést nikdy ve směru proti noze.
17. Zavěšené stromy se musí nejdříve stáhnout. Teprve potom se mohou odvětvovat. Musí se odstranit do 48 hodin.
18. Při přerézávání se nesmějí kmeny přidržovat rukou nebo nohou.
19. Na svahu musíme odříznuté části kmene zajistit proti samovolnému pohybu.
20. Poleno smí štípat vždy jen jeden pracovník.
21. Štípané poleno nesmíme přidržovat rukama ani nohama.

22. Kalač i sekera musí být správně a pevně nasazeny na toporu, klíny a kalače nesmějí mít otřepy.

První pomoc při úrazech

Po každém zranění je třeba postiženého opatrně dopravit k lékaři, nebo lékaře přivolat k němu. Nemají se podceňovat ani malá zranění, která mohou mít vážné následky (otrava krve, tetanus). Z úkolů, které patří do vzájemné první pomoci, ještě před odborným ošetřením, jsou důležité tyto úkony:

- zastavení zejména velkých krvácení,
- přiložení aseptického obvazu,
- znehybnění poraněných končetin,
- zajištění odvozu poraněného k odbornému ošetření.

Hromadné úrazy – poskytujeme pomoc nejdříve těm, kteří se dusí, pak krvácejícím, dále bezvědomým a šokovaným.

Povrchní krvácení – vystačíme zpravidla s plošným sterilním tlakovým obvazem.

Tepenné krvácení – nejprve stlačíme přívodnou tepnu prsty, nejlépe proti kostěnému podkladu, na končetinách přiložíme nad ranou některou z pomůcek na zaškrcení a po zástavě krvácení na ránu přiložíme pevně sterilní tlakový obvaz. Nejdelší doba po zaškrcení vzhledem k možnému odumření končetiny jsou 2 hodiny, potom urychleně převezeme zraněného do zdravotnického zařízení.

Zástava dechu – zdvižením brady, vysunutím dolní čelisti, vytažením zapadlého jazyka a vyčištěním ústní dutiny nejprve zajistíme volné dýchací cesty. Pak stiskneme postiženému nos a při záklonu hlavy dýcháme z úst do úst a pokračujeme v tomto i při převozu.

Zástava srdeční činnosti – současně s dýcháním z úst do úst provádíme masáž srdečního svalu tlakem na hrudní kost.

Poranění kostí a kloubů – u otevřených zlomenin nejprve zastavíme krvácení a přiložíme sterilní obvaz. Dále pokračujeme u všech zlomenin znehybněním poraněné části těla. U horních končetin imobilizaci provádíme šátkovým závěsem, drátěnou dlahou, u zlomenin dolních končetin svázáním obou končetin k sobě event. improvizovanou (tyč, prkno, hůl) nebo drátěnou dlahou.

Zlomeniny páteře – zklidníme pro přepravu na nosítkách v poloze na břiše nebo na tvrdé podložce v poloze na zádech.

Zlomeniny žeber – stažením hrudníku pružným obinadlem, širokou náplastí, ručníkem.

Poranění nitrohrudních orgánů – uložíme zraněného polosedě s vyvýšeným hrudníkem, mírně podloženou hlavou, zakážeme mu mluvit, dáme studené obklady na hrud', otevřené rány na hrudníku kryjeme tlakovým neprodyšným obvazem, abychom zabránili pneumotoraxu (stlačení plic vniknutým vzduchem).

Poranění břišních orgánů – zakážeme příjem tekutin a pokrmů, u zavřených poranění dáme na břišní partie studené obklady, otevřená poranění kryjeme sterilními rouškami, při výhřezu se nepokoušíme o jejich vsunutí, urychlíme odvoz.

Traumatologický plán

Tento plán je souhrnem zdravotnických opatření, která jsou potřebná při poskytování první pomoci, při úrazu a jiném náhlém onemocnění. Plán doplňuje přehledná mapa s označením jednotlivých stanovišť a uvedením dalších informací. Místa označená v mapě jsou v lese vyznačena bílými tabulkami s červeným křížem a číslem stanoviště („traumatologického bodu“). Nejčastěji to jsou význačné body, jako lesovny, křižovatky atd. Jeden opis traumatologického plánu je k dispozici pohotovostní záchranné službě.